

zottság azonnal megalakult. A színészet rendezésére delegált bizottság tagjai lettek: Fehérvári Antal, Follinusz János, Miklóssy Gyula, Bercsényi Béla, Bulyovszky Gyula, Rajkay F. István, Szigeti Imre, Vezéry Ödön és Gárdonyi Antal. A nyugdíj-alapszabály kidolgozására választott bizottság tagjai lettek: Benedek József, ifj. Lendvay Márton, Szerdahelyi Kálmán, Ujházi Ede, Zádor Zoltán, Eöry Gusztáv, Kömives Imre, Vizváry Gyula, Szigetköz Zsigmond. Április 7-én az előbbi bizottság Pest vármegye tanácstermében, az utóbbi Lendvay Márton lakásán tartotta ülését. Április 8-án mindkét bizottság munkáját tárgyalta és fogadta el a kongresszus és megválasztották a központi kormány-tanácsot, amelynek tagjai lettek: Szigligeti Ede, Felek Miklós, Bulyovszky Gyula, Lendvay Márton, Szigeti Imre, Szerdahelyi Kálmán, Molnár György, báró Orczy Bódog, Várady Gábor, Benedek József, Tóth Kálmán, Ribáry József, Paulay Ede, Jókai Mór, Kendeffy Árpád, Latabár Endre, Follinusz János, Miklóssy Gyula, Fehérvári Antal, Kocsisovszky Jusztin, Bercsényi Béla, Gárdonyi Antal, Zádor Balla Zoltán, E. Kovács Gyula, Takács Ádám, Breznay Geiza, Vizváry Gyula, Szigetköz Zsigmond, Beödy Gábor és Zöldy Miklós.

Ezzel lezajlott a színészek első kongresszusa és megalakult a Magyar Színészkezelzet, melynek későbbi címe: Magyar Színészek Egyesülete, majd Magyar Országos Színészegyesület, végül pedig Országos Színészegyesület lett. 1871-ben már 45 szintársulat tartozott a kezelzet fennhatósága alá.

Az alakulás célja volt a magyar színészet rendezése, fölvirágoztatása, anyagi, erkölcsi és művészi jólétének előmozdítása, tagjainak betegség vagy szerencsétlenség esetén segélyezése, vagy a színpályán eltöltött meghatározott évek után nyugdíjat, özvegynek és árvának pedig özvegyi segélyt, illetve árvanevelési járulékot folyósítani.

A megalakulást az alanti belügyminiszeri leirat erősítette meg:

„Tekintetes Felek Miklós urnak, mint a magyar színész-kongresszus el-

nökének, Pesten. Tekintetes Ur! Midőn tekintetes uraságotat folyó hó 18-án beadott kérelmére arról értesíteném, hogy a magyar színészkezelzet és kölcsönös segélyegylet, illetőleg nyugdíjintézet alapszabályait a szokásos látamozási záradékkal ellátva Pest város közönségéhez, mint az egylet székhelyének hatóságához leküldöttem, egyszersmind azon reményemnek adok kifejezést, hogy a központi kormánytanácstól becses adatokat és javaslatokat nyerendek arra nézve, hogy ezen művészeti, erkölcsi s nemzetiségi tekintetben oly fontos ügy a törvényhozás útján mielőbb megoldást nyerhessen: addig is fenntartom magamnak a felmerülő egyes esetekben a központi kormánytanács szakszerű véleményezését igénybe vehetni. Budán, 1871 évi június hó 2-án. Tóth Vilmos s. k.”

1871 október 2-án „A Színpad” már mint a „Magyar Színészkezelzet” hivatalos közlönye jelent meg. 1881 óta az egyesület saját kiadásában megjelenő „Színészek Lapja” az intézet hivatalos közlönye. 1880 január 1-től már rendszeres nyugdíjat folyósít. Az intézet 1871-től 1907-ig a belügyminisztérium, 1907-től pedig a kultuszminisztérium közvetlen fennhatósága alatt áll.

(Erődi Jenő.)

*

Időközben az egyesület autonómiaja annyira kiépült és szélesbített, hogy közvetlen közigazgatási fóruma lett a vidéki színészetnek. Csak az lehet vidéki színész vagy színigazgató, aki az Országos Színészegyesület tagja, aki a jogosítványt a működésre innen megkapja. Az Országos Színészegyesület tehát a munkaadók (színigazgatók) és a munkavállalók (színészek) közös autonóm-szervezete. Tagjai 4 csoportra oszlanak: rendes, gyakorlatos, működési engedélyes és nyugdíjas tagokra. Működési engedélyes tagok azok, akik előzetes szak-képzettség nélkül, de kellő készséggel rendelkezve, kórusban való működésre kapnak engedélyt. Engedélyük lejártá után nyilvános vizsga alapján nyerhetnek gyakorlati engedélyt, majd ennek lejártá után újabb vizsga alapján lesznek rendes tagok. Valamely kormányha-